REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner., Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șese lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
*Administrațiunea*, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 207. Brașov, Duminecă 19 Septemvrie (2 Octomvrie). 1904.

## „Asociațiunea“ și Sașii.

Ḑilele acestea avurăm din nou ocasiune sĕ ne convingem despre sentimentele cu carĭ pressa maghiară șovinistă întêmpină nisuințele de cultură ale Românilor din acest stat. Adevĕrat, că dintre foile mai rĕspândite dela Budapesta numai vr'o 2—3 au publicat, din incidentul adunării generale a „Asociațiunei“ nóstre dela Timișóra, nisce articolĭ fórte veninoșĭ și vrășmașĭ esistentei acestei societățĭ literare și culturale române. Dér tocmai aceste foi dau tonul în cestiunĭ de naționalitate, ele representă direcțiunea estremă a tendințelor și scopurilor dușmane desvoltării nóstre naționale, ele conduc corul cel mare al ḑiarelor șoviniste. De aceea tăcerea unei părțĭ a acestor ḑiare nu se póte interpreta în favorul nostru, ci tot numai ca consimțire cu părerile estremilor.

Cu o sinceritate brutală ni-se spune de acele foi, că desvoltarea culturală națională a Românilor nu numai că nu e dorită de compatrioții maghiarĭ, ci e privită chiar cu ochĭ rĕi și considerată ca dăunătóre, ba chiar periculósă pentru națiunea maghiară și pentru țéră. De aicĭ vine că, în fața manifestațiunilor acestei desvoltărĭ firescĭ, agenții provocătorĭ ai maghiarismului strigă după gendarmĭ, poliție și cer acte de violență de la representanții puterei publice. Pretextele se găsesc ușor. Pentru o minciună orĭ o calumnie mai mult partisanii volniciei și ai despotismului nu-șĭ fac nicĭ o mustrare de consciință.

Ne vine a crede totușĭ, că nu toțĭ Maghiariĭ sunt de acord cu propunerile estreme ale unui Bartha Miklos, că, décă nu în principiu, cel puțin din punctul de vedere al oportunitățiĭ politice nu vor mĕrge cu nesocotința până a face tóte pe voia agitatorilor estremĭ.

Nu voim însĕ a face aḑĭ contemplațiunĭ cu privire la acésta, ci, după ce am constatat starea faptică sufletéscă a adversarilor noștri dela putere în fața nisuințelor nóstre de cultură, avem de cuget a aprecia cu câte-va cuvinte modul, în care organul de frunte al Sașilor din Ardeal „Sieb. d. Tageblatt“ întêmpină, din incidentul adunărei „Asociațiunei“, stăruințele nóstre de progres pe terenul culturei.

După o dare de sémă asupra resultatelor „Asociațiunei“ nóstre, foia săsécă din Sibiiu face o paralelă între acésta societate culturală română și între așa numitele „reuniunĭ de cultură“ maghiare séu „Kulturegylet“-urĭ, ḑicênd:

„Asĕmĕnarea (Asociațiunei române și celor-lalte reuniunĭ române) cu ceea-ce concetățenii noștri maghiarĭ numesc „reuniunĭ de cultură“, nu iese în favorul celor din urmă. Aicĭ o campanie dușmană, plănuită cu sgomot înfricoșat, dér aprópe în tot-déuna fără de succes pe teritoriul naționalităților „strĕine“, colo, la Românĭ muncă energică pentru întărirea și adêncirea propriei naționalitățĭ și numai acésta, fără de nicĭ o poftă de cucerire.

De aceea nu póte fi îndoiélă, pe care parte sunt simpatiile nóstre (ale Sașilor). Ele inclină spre nisuințele de cultură române, fiind-că aceste însémnă muncă cinstită și de aceea dobêndesc respectul nostru, *deși noue Sașilor ni sunt periculóse.* Pe partea „reuniunilor de cultură“ maghiare e ațitarea, care e repudietóre, *deși ea este nepericulósă séu cel puțin nu ne póte causa noue Sașilor o daună durabilă.*

Periculóse sunt, ḑicem, pentru noi (Sașii) nisuințele de cultură române, pentru-că ele micșoréză distanța mai mare și mai înaintată ce a esistat între noĭ Sașii și concetățenii noștri românĭ, pe când totodată disproporțiunea numĕrului poporului devine tot mai nefavorabilă.

De aceea din contêmplarea acestor nisuințe române resultă pentru noi admonițiunea de a nu lăsa sĕ fim întrecuțĭ de școlarii noștri — căcĭ fără de îngâmfare putem sĕ-i privim pe Românĭ în privința nisuințelor reuniunilor culturale ca școlarĭ ai noștri. Incă avem ocasiune de a mărì érășĭ distanța, se cere numai sĕ ne concentrăm tóte puterile“.

Nu putem decât sĕ ne bucurăm, vĕḑênd că compatrioții noștri sașĭ aprețiéză în mod atât de favorabil nisuințele Românilor pe terenul culturei și modestele progrese, ce le-au făcut până aḑĭ prin muncă cinstită, fară de tendințe dușmănóse de cucerire orĭ de distrugere față cu cultura poporelor conlocuitóre. Ne pare bine când organul sibiian asigură, că simpatiile Sașilor sunt pe partea acestor nisuințe române.

Ceea-ce bate la ochĭ însĕ este, că numita fóie, vorbind de simpatiile Sașilor pentru nisuințele de cultură române, le declară într'o rĕsuflare periculóse Sașilor. Și acésta bate la ochĭ cu atât mai vêrtos, cu cât de altă parte aceeașĭ fóie spune, că „reuniunile de cultură“ maghiare, cu tóte ațițările lor repudietóre, nu sunt periculóse, orĭ nu pot fi în mod durabil dăunătóre pentru Sașĭ.

Ințelegem pe deplin, că fóia sibiiénă admoniéză pe conaționalii sĕi sĕ nu cumva sĕ lase a fi întrecuțĭ de Românĭ. Un sfat cum nu se póte mai just și mai cuminte.

Așa am înțeles și înțelegem și noi nisuințele de egală îndreptățire că poporelor din acéstă țéră trebue sĕ li-se dea posibilitatea de a emula în cultură unele cu altele.

Dér odată acceptând cu toții acéstă basă comună, care sĕ ne dea posibilitatea de a emula pe terenul culturei, nu pricepem cum nisuințele de cultură ale unui popor ar putĕ sĕ fie în sine periculóse celuilalt popor conlocuitor.

Óre așa sĕ fie și în Elveția?

---

*Brașov*, 18 Septemvrie v.

**Regele Carol în Viena.** Erĭ la órele 11 diminéța, Maj. Sa monarchul nostru *Francisc Iosif* a făcut o visită *Regelui României.*

Impĕratul, purtând uniforma regimentului sĕu de infanterie și marele cordon al ordinului „Stéua României“, s'a dus la hotel, unde a descins regele României. Aci a fost primit la întrare de adjutantul colonel Mavrocordat și de adjutantul maior Baranga, precum și de atașatul militar la Viena, locotenentul-colonel Exarcu, carĭ conduseră pe Impĕrat în vestibul, unde aștepta Regele României, care purta uniforma regimentului sĕu austriac, cu marele cordon al ordinului „Sf. Stefan“. Intrevederea celor doi monarchĭ a fost fórte cordială. Regele a condus apoi pe Impĕrat în apartamentele sale, unde Majestățile Lor rĕmaseră în conferință o óră. La plecare, Impĕratul a fost condus până la scară de către Regele României, și ambii suveranĭ s'au despărțit fórte cordial.

Impĕratul Francisc Iosif s'a întors la palat în mijlocul ovațiunilor mulțimei.

Inainte de plecare, Impĕratul a exprimat dorința de a vedé pe principele Carol. Regele împlini dorința imperială și principele Carol fù presentat Impĕratului, care se întreținù cu principele în modul cel mai cordial.

La órele 12 jum. a avut loc, în apartamentul Regelui de la hotelul „Krantz“, prânḑul, la care au fost invitațĭ d. Emil Ghiça, ministrul României la Viena, adjutanții colonel Mavrocordat și maior Baranga și atașatul militar locot.-colonel Exarcu.

După amiaḑĭ, Regele a făcut o visită contelui *Goluchowski*, cu care a conferit o oră.

In același timp, principele Carol a visitat diferitele musee ale Vienei.

Séra s'a dat un prânḑ la Schönbrunn, la care au asistat Regele Romå-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

## O istorie găinărescă.

Satiră daneză, de G. *Wied.*

A fost odată o găinărie, unde cocoșii cu crestele și pintenii lor se fandoseau printre găinĭ și le iubeau de-opotrivă, cum se cuvine unor cocoșĭ cinstițĭ. Și décă găsiau grăunțe, mâncau, firesce întâiŭ, singurĭ până se săturau, căcĭ se osteneau până găseau câte ceva. Décă însĕ mai rĕmânea câte ceva îșĭ chemau tovarĕșele și copiii și le ḑiceau: „Vedețĭ! Acestea le-am găsit pentru voi!“ Și găinile veniau buluc din tóte părțile, îșĭ umpleau gușile, cotcoroziau, îșĭ ciuguleau penele, dădeau din aripĭ, se ciorovăiau, făceau în sfîrșit, cum au apucat din bĕtrânĭ tóte găinile. Ișĭ îngrijau însĕ în același timp și cuiburile, oau, îșĭ clociau puii și se simțiau relativ fericite, recunoscênd vechea lege a firei, care ḑice că: cocoșul este capul familiei!

*

Țața Meyer așa se numia o găină mai bĕtrânuță, surie ca o pichire, de temperament coleric. Acésta cum se vedea că îmbĕtrânesce din ḑi în ḑi, începù a se simți că e cam de prisos în găinărie și era indispusă. Și când vedea, că vr'o găină tînĕră iubia câte pe un cocoș, nu ḑicea ce e drept că așa ceva ar fi o ticăloșie, căcĭ îșĭ aducea aminte și dênsa, mai ales primăvara, de tinerețele sale, dér cotcorozea cu jumĕtate pliscul cam așa, că găinile ar trebui sĕ-șĭ păzéscă demnitatea și sĕ nu îngădue ca cocoșii sĕ le trateze după placul lor.

„Căcĭ“, ḑicea ea, ridicându-șĭ pliscul drept în sus, „în fond nicĭ o deosebire nu esistă între cocoș și găină.“

Așa glăsuia țața-găina și mai multe găinĭ de etatea ei începură sĕ-i asculte vorbele.

Și fù cuprinsă de-odată de un foc sacru. Intâiŭ făcea câte o plimbare cu găinile de aceleașĭ principii afară pe ogorul din dosul șurei. Apoi ținù ședințe secrete în șură și în grajdul vacilor, și în cele din urmă convocà adunărĭ publice sub tufișul de mălin și pe pajiștea din mijlocul curții. Și nu făcea nicĭ un secret din aceea, că are de gând sĕ ia cocoșii la frecuș.

„Ce sunt cocoșii“ ḑicea ea batjocuritóre și strîmbând din plisc, „de îșĭ închipue că ei sunt stăpânĭ? Cu ce sunt ei mai strașnicĭ decât noi?“

„Da — ei nicĭ nu trebue sĕ ouĕ, nicĭ sĕ clocéscă!“ chiscui o găină négră, sfrijită și jigărită cu cincĭspreḑece pui.

„Sĕ clocim!“ răcni țața Meyer. „Sĕ clocim!“ (Și penele i-se sbîrliră ca țepele unui ariciu insultat.) „Sĕ clocim!“ Étă chestia care mereu ni-se pune înainte. Și tocmai asta este, asupra căreia noi înși-ne vrem sĕ decidem!“

„Da“, cotcoroziau tóte auditórele „asupra acestei chestii nimenĭ altul n'are sĕ hotăréscă, decât noi!“ Și duhul rebeliunei câștiga mereu în intensitate în interiorul găinăriei.

*

Popularitatea țaței Meyer crescea din ḑi în ḑi. Incepură a o considera de mucenică, mai ales că se rĕspândise vestea, că nu mai ouă.

Și îi crescù trufia de atâta tămâe, și discursurile ce le ținea de pe grilajul, ce împrejmuia gunoiul, erau din ce în ce mai energice.

Ceea-ce era însĕ curios, era că adesea tocmai când cotcodăcea mai strașnic, începea de-odată sĕ devină agitată, o apuca tremuriciul, era nervósă și clipocia din ochĭ, făcea o reverență și dispărea! Nimenĭ nu scia, décă se urcă în podul cu fên, orĭ se duce în grădină, căcĭ nu permitea nimenui, sĕ o urmeze. După vre-o ḑece minute se întorcea însĕ din nou și îșĭ continua conferența. Aderentele mai evlaviόse cisluiau între sine și ajungeau la conclusiunea, că țața se retrage cum e atuncĭ, spre a-se întări prin rugăciunĭ și pocăință.

Curagiul rebelelor crescea din ce în ce. S'a înființat un jurnal cu titlul: „Ce vrem noi găinile?“ și au constituit o societate căreia i-au dat numele: „Societatea pentru progresul găinilor“. Țața Meyer fù alésă presidentă, ér ca dirigent și vicepreședinte au ales un cocoș bĕtrân, cu pene gălbui-roșcate, care suferia de șoldină și constipație.

Se apropia ḑiua decisivă așteptată cu mare interes de ambele partide. Societatea pentru progresul găinilor convocà un meeting la órele 3 p. m. în jurul unui car în care ocupà loc comitetul cu presidenta și dirigentul.

Aderentele țaței Mayer se adunară încă de pe la 2, și ocupară loc în primele rĕndurĭ, mai târḑiu veniră și găinile neutrale, carĭ nu se înrolaseră nicĭ într'un

niei și principele Carol cu suitele lor, d-l Emil Ghica cu personalul legațiunei regale.

---

**Declarațiunile cancelarului Bülow.** *„Gazeta de Frankfurt“* publică un interview cu contele Bülow, care a respins asertiunea după care visita ministrului președinte italian d-l Giolitti ar fi acoperită de un mare secret politic. Acéstă visită, a dis contele Bülow, este provocată în prima linie de raporturile amicale, ce esistă între dênsul și Giolitti încă de pe timpul șederei sale la Roma. In același timp, visita premierului italian este o probă de bunele relațiunĭ dintre Germania și Italia.

In urmă *contele de Bülow a desmințit în mod formal suposițiunea, ce s'a rëspândit, că ar fi vorba de-o intervenire în rësboiul ruso-japones. Nimenĭ*, adaugă ministrul de externe german, *nu se gândesce la acésta*, căcĭ o mijlocire nu póte fi oferită cât timp unul din beligeranțĭ nu o solicită. Regretăm, ca și tótă lumea civilisată, a adăugat contele de Bülow, acest rësboiŭ îngrozitor, dér *nu avem mijlóce de a împiedeca continuarea lui.*

Vorbind de visita la Homburg a ministrului-președinte al României *Sturdza*, o visită în legătură cu tratatul de comerciu româno-german, contele de Bülow a declarat, că a fost în tot-déuna în cea mai deplină înțelegere cu d-l Sturdza, pe care-l cunósce bine de pe timpul când se afla ca ministru al Germaniei la Bucurescĭ. Contele de Bülow speră, că tratatul de comerciu va satisface interesele atât ale Germaniei, cât și ale României.

---

## Un memorand al Slovacilor din America.

Slovacii emigrațĭ din Ungaria în America, au publicat în limbile englesă, francesă și maghiară un memorand, ce-l adresară contelui Albert *Apponyi* și membrilor maghiarĭ ai conferenței interparlamentare din St. Louis.

Memorandul atrage atențiunea deputaților ungurĭ, dér mai ales a celorlalțĭ representanțĭ din Europa și din lumea întrégă, la nedreptățile, ce guvernele și autoritățile maghiare de la 1867 încóce le-au sëvîrșit față cu Slovacii din Ungaria. Se înșiră în el numëróse gravamine, precum închiderea școlelor secundare slovace, prigonirea pressei naționaliste slovăcescĭ, maghiarisarea cu forța ce se face prin „Kulturegylet“-ul din Ungaria de nord, „care aranjază o adevërată gónă după copiiĭ slovacĭ, pe carĭ îi duce în Alföld, ca së facă Maaghiarĭ din ei“. Se dice mai departe în Memorand, că Maghiarii nu numai că au despoiat pe Slovacĭ de tóte drepturile, dér nu le dă voie nicĭ së-șĭ vorbéscă limba la judecătorii etc. Memorandul încheie astfel, adresându-se deputaților ungurĭ cu Apponyi în frunte:

„Décă d-vóstrë ațĭ venit aicĭ (în America) së facețĭ studii, atuncĭ curênd v'ațĭ putut convinge, că *politica ce o fac guvernele d-vóstrë, nu e numai imorală, ci direct periculósă pentru Maghiarĭ.* Politica acésta se baséză pe principiul fals, că nu trebue së vë speriațĭ de nicĭ un mijloc pentru stîrpirea ideilor slovace. Aicĭ în America încap lângă olaltă atâtea naționalitățĭ deosebite, și totușĭ nu se aude despre nicĭ o o sguduire, fiind-că *aicĭ e necunoscută prigonirea naționalităților.* Slovacul e mândru de cetățenia sa americană și nimenĭ nu-l supëră pentru convingerile sale slovăcescĭ. Décă vețĭ sosi acasă, dați-vë silința a face ca guvernul së acorde și Slovacilor *drepturĭ egale*, căcĭ până când nu se va întîmpla acésta, noi ne vom ține de datorie *a demasca pas de pas nedreptățile, ce se sëvîrșesc sub vëlul constituțiunei ungare*“.

Așa se vede, că escursiunea deputaților maghiarĭ în America n'a avut resultatul ce-l așteptau șoviniștii de acasă. Din contră, tocmai presența lor la conferența din St. Louis a dat un bun prilej Slovacilor din Statele-Unite a ridica puțin vëlul și a arăta lumii strëine fericirile de carĭ se bucură conaționalii lor din Ungaria. „Magyar Szó“ e cătrănit rëu contra „grofului cu culorĭ naționale Apponyi“, și-l întrébă, că pentru asta s'a dus el la St.-Louis? „Bud. Hirlap“ se mângăe cu nădejdea, că deputații dușĭ în „escursiune“ nu vor fi întrelăsat ocasiunéa de a arăta „réua credință și netemeinicia acusărilor“ din memorandul Slovacilor americanĭ.

Nu cumva se gândesc șoviniștii ungurĭ së publice și ei un contra-memorand?

---

## Combaterea malariei.

### Introducere.

Medicul colonel de marină Dr. Ioan Krumpholz, șeful sanitar al comandei portului de rësboiŭ din Pola, a publicat la 1902 o broșură sub titlul *„Der Kampf gegen die Malaria“*. Acéstă broșură, după cum se vede din „Beiblatt“ Nr. 20 de la 1902, secția 14, Nr. 1424 a ministeriului de rësboiŭ c. și r. a fost clasificată ca carte de serviciŭ distribuindu-se tuturor autorităților și comandamentelor militare superióre.

In acéstă carte interesantă medicul colonel Krumpholz trateză atât de escelent ființa, nascerea, rëspândirea și higiena acestei bóle poporale atât de temute, încât subsemnatul m'am simțit îndemnat, atât pe basa numitei broșure scientifice și instructive, cât și pe basa proprielor observațiunĭ și esperiențe în timp de numerоșĭ anĭ prin spitalele militare, a ține iérna trecută în casina militară scientifică o conferență, mai ales că malaria și în present bântue adesea, epidemic și endemic, cu deosebire în părțile mocirlóse ale patriei nóstre și în părțile Dunării de jos din statul vecin România. Acéstă conferență o public acum cu voia Onor. Redacțiunĭ în colónele „Gazetei Transilvaniei“, ér pe celelalte foi române le rog a-o reproduce, spre binele și instruirea poporului român, care sufere de bóla acésta.

*Dr. Ioan Popp,*
medic colonel, medic șef de garnisónă în Brașov.

Intre tóte bólele infecțióse, de carĭ sufere nèmul omenesc de mii de anĭ, frigurile palustre cunoscute sub numele de malaria ocupă primul rang, atât pentru rëspândirea ei cea mare, cât și pentru nenumëratele îmbolnăvirĭ, carĭ au fost pricinuite din vechime de către malaria, și se mai pricinuesc.

Miĭ și miĭ devin pentru tot-déuna incapabilĭ de lucru séu sunt secerațĭ de mórte după o lâncedire plină de chinurĭ.

Bóla acésta se furișéză tainic în organism, când cine-va se simte mai sănëtos, și începe prin frigurĭ, carĭ în scurt timp îl doboră chiar și pe cel mai voinic om.

Orĭ cât de defectuóse și neesacte ar fi datele referitóre la acéstă bólă din timpurile mai vechĭ și din țërile în afară de Europa, totușĭ din rapórtele statistice din timpul mai nou aflăm, ce rol jócă acéstă maladie numai la popórele europene, abstrăgênd de la aceea, că malaria este considerată ca cea mai mare pedecă pentru colonisarea multor, décă nu chiar a celor mai multe țërĭ tropice.

Maladia acésta este rëspândită peste întreg pământul, dér nu este împărțită egal, căcĭ ea se presentă cu intensitate varie. Aci se presentă endemic în ținuturĭ mai marĭ, aci se arată chiar epidemic.

Cu deosebire sunt espuse regiunile tropice și subtropice, unde se află anumite districte, în carĭ nu póte nimenĭ locui. De la equator însë spre polĭ maladia descresce. La $40^0$ în sud și la $60^0$ în nord nu se mai presentă.

Cu înaintarea culturei totușĭ s'a observat că, în Europa cel puțin, bóla acésta s'a redus în mod însemnat atât calitativ, cât și cantitativ.

Totușĭ în Europa se mai află în mësură mai intensivă în Rusia, șesul Caucazic, în Austro-Ungaria dealungul Dunării și a afluenților acesteia, în peninsula balcanică, Albania, cele mai multe litorale și cu deosebire în *Italia*. In Franța se observă la sud și la vest. In Germania bântue pe câmpia nord-germană. In Olanda și Belgia se află de asemenea numëróse cuiburĭ endemice. Anglia este aprópe scutită. ér Svedia și Norvegia nu presentă de asemenea, decât fórte puține cuiburĭ endemice.

In Italia, se scie, și anume nu din timpurĭ trecute, ci din faptele presentului, că pe an se întêmplă câte 2 milióne de îmbolnăvirĭ de malaria, se mai scie, că acolo mor pe an câte 15.000 de ómenĭ de frigurile palustre și consecințele lor, 2 milióne de hectare de pămênt din causa malariei nu se pot cultiva și că provincii întregĭ din cele mai fertile nu pot fi cultivate și valorate în de ajuns tot din causa malariei, ér din cele 69 provincii ale regatului numai 4—5 sunt cu desëvêrșire libere séu aprópe libere de acéstă maladie.

Nu tocmai așa de rëu, dér aprópe așa vor fi stat lucrurile până nu de mult și în Austro-Ungaria în privința malariei, décă e permis së tragĭ conclusiunĭ din casurile ivite în armată și marina de rësboiŭ asupra frecuenței casurilor în mijlocul populației stabile. Regret, că resultatele statistice în privința acésta nicĭ dintr'unul din cele douĕ state nu-mĭ stau la disposiție în ceea-ce privesce populația civilă, așa că trebue së më mulțumesc cu datele ce-mi stau la disposiție din armată și marina de rësboiŭ.

Va surprinde întru cât-va, că n'a trecut tocmai de mult epoca, când aprópe fie-care al treilea om din armată suferia de frigurĭ intermitente (La 1872: 298 din 1000) și că la 1885 frecuența frigurilor intermitente era de 50 la miie.

*Numai de la 1885 a început së dea îndërët frecuența bólei ajungênd până la 20 la miie* (1899). *Acésta este cifra cea mai inferioră într'o epocă de 30 anĭ* (1870—1899).

Cât de înspăimântător este a afla, că în timpul deceniului 1870--1879 numërul îmbolnăvirilor anuale nicĭ odată n'a fost mai mic de 40.000 și că s'a urcat chiar până peste 90.000!

Cifrele acestea enorm de marĭ se pot aprecia mai bine decât procentele séu promilele, usitate în statistică fiind-că sunt mai ușor de comparat. Câtă miserie! Câte forțe perdute și neapte la lucru! Câțĭ banĭ cheltuițĭ! Cifrele de mai sus vorbesc o limbă pe care orĭ-cine o pricepe și care arată mai lămurit decât orĭ ce zugrăvire, fie cât de elocuentă, însemnătatea socială și economică a malariei.

(Va urma.)

---

## Rësboiul ruso-japones.

După scirile mai nouĕ, Japonesii au început deja pe întréga linie înaintarea spre Mukden. Avandgardele lor sunt în necontenit contact cu cazacii lui *Micenko*

---

partid, ér la sfêrșit tinerii cocoșĭ cu damele lor.

Dirigentul se avêntă pe róta dinapoi a carului și se încerca cu orĭ-ce preț së stea într'un picior, ca së fie mai imposant, însë nu reuși. Presidenta se urcă pe scândura, ce era pusă peste loitre și începù așa:

„Găinelor și cocoșilor!

„Când înainte cu un an am inițiat agitația în chestia găinilor, am fost întêmpinată cu un zîmbet ironic nu numai din partea cocoșilor, ci chiar și de maioritatea din propria mea tabëră. Cu tóte acestea însë nu mĭ-am pierdut curagiul. Vë aducețĭ aminte ce dice Stuart Mill în renumita sa operă: „Robia găinei“. „Indată ce se va ridica o singură găină energică și va înălța drapelul libertățiĭ, nu va trece mult și miĭ și miĭ de găinĭ îĭ vor urma la luptă și biruință“. Și vorbele acestui cocoș înțelept s'au împlinit.

„Pentru-ce luptăm noi?

„Luptăm pentru-ca së scuturăm de pe cerbicea nóstră jugul cocoșilor, pe care îl purtăm de miĭ de anĭ. Nu vrem së le mai recunóscem superioritatea. Ei ne constring së rëmânem la datoria nóstră, cum dic ei, la ouat și la crescerea puilor. Ne consideră numai ca jucărie. Nu vrem së mai tolerăm acéstă tiranie! (Strigăte: Jos cocoșiĭ!) Ce superioritate spirituală séu corporală posed aceste dobitóce față cu noi? Dogma despre inferioritatea găinilor astădĭ a ajuns o trivialitate. Inferioritatea nóstră ar consta în câteva circumvolutiunĭ cerebrale mai micĭ, într'o vertebră supranumerară a gâtului și în constituția nóstră corporală mai slabă, efectul oatului și al clocitului. Dér, stimatelor găinĭ, ouatul și clocitul depinde în sfîrșit de la hotărîrea nóstră. Eu, de când mĭ-am început activitatea, n'am ouat un singur ou! (Bravo! — Nu credem!) Décă este cineva, care se îndoesce, së-șĭ ridice cuvêntul“.

Se făcù liniște. Găinile se strînseseră cu capetele la olaltă și șopăiau. Membrele comitetului priveau triumfătóre.

De-odată însë se audiră glasurĭ din rêndurile din urmă. „Domnișóra Weis cere cuvêntul! — „D șóra Weis are de spus ceva! D-șóra Weis së vorbéscă!“

O găinușă albă, mică cu smoc, se apropià de comitet, ținênd aripile strînse pe lângă corp.

„Voiam së spun, că adĭ diminéță...“ (S'audim! Mai tare! Së se urce sus lângă țața Meyer!)

„Ah, așa sus nu pot eu sbura!... Voiam së povestesc, că adĭ diminéță când më plimbam cu logodnicul meu (Rîsete. „Felicitările nóstre!“) în grădină, zărirăm de-odată pe țața Meyer eșind din tufiș. Firesce, ne-am temut, că ne va vedé și ne-am ascuns în podbealul dintr'o grópă. Și am stat acolo și am pândit, căcĭ eram fórte curioșĭ. (Firesce! D-șóră!) Și am vëdut, că țața Meyer s'a uitat cu grije împrejur și după ce a vëdut, că nu sunt găinĭ prin împrejurime, a făcut câteva semne cu pliscul în cuibul sëu s'apoi și apoi..... (Curagiu dudue!) am vëdut eșind un cocoș mai bëtrân gălbuiŭ, care semëna tare cu onoratul nostru diriginte. (Bravo! Ura S'audim!) Și apoi șĭ-au acoperit cuibul și s'a dus fie-care în drumul sëu spre găinarie! (Hahaha!) M'am dus acolo și îndepărtând paiele, am găsit un cuib cu vr'o douĕ duzine de ouĕ! (Ura! Cucurigu! Douĕ duzine! Trăiéscă țața bibilica grozava! Trăéscă moș cocoșul, dirigentul nostru! Jos țața Meyer!)

S'a produs o învălmășală teribilă. Dirigentul se încercà din nou, së stea într'un picior, spre a impune găinilor și... de astă dată isbuti.

Țața Meyer îșĭ întorcea ochii pe dos, trăpăduia în loc și o apucau amețelile.

De-odată însë o membră din comitet strigă găinușei:

„Unde-țĭ sunt dovedile? Póte o fi fost o altă găină! Eștĭ în rëtăcire“.

Atuncĭ însë d-șóra Weiss îșĭ ridicà aripile și peste capetele asistentelor începură së plóue puf gălbuiŭ-roșcat, amestecat cu de cel sur.

„Acestea le-am cules eu și logodnicul meu din cuib“, dise ea încet, „ér ouele erau plesnite și erau pui în ele!“

Efectul a fost sdrobitor. Penele erau fără îndoială de la țața Meyer și de la dirigentul. Membrele societății plecară capul. Oposiția jubila. Dirigentele șĭ-a luat tălpășița.

Sërmana țața Meyer a leșinat.

Și când au ridicat'o cu îngrijire, s'a constatat, că în chinurile sufletescĭ prin carĭ a trecut, a mai scos la lumină — un ou.

— *st.* —

şi *Samsanov*, carī le reţin şi icī colo le şi resping.

„*Daily Telegraph*“ e informat, că nu se scie sigur, décă *Kuropatkin* va opune Japonesilor o seriósă resistenţă la Mukden. Fapt este, că el şī-a transportat partea cea mare a provisiunilor cu trenul la Tienlin. Décă Ruşii vor evacua complet Mukdenul, vor duce cu ei şi pe guvernatorul chines, pentru-ca ast-fel sĕ pótă controla pe Chinesī. Diarele marī din Londra sunt unanime în constatarea, că *Kuropatkin* evacuéză Mukdenul şi că nu va lăsa aicī decât o armată, care sĕ reţină pe Japonesī, până când el se va stabili definitiv la Tienlin. Firesce, tóte aceste scirī se baséză pe simple combinaţiunī.

— Scirile asupra *situaţiunei la Port-Arthur* sunt fórte contradicĕtóre. Rapórte oficiale despre evenimentele asediului nu se trimit din nicī o parte. Se asigură însĕ, că Port-Arthurul are sĕ se ţină mult timp încă şi că Japonesii au pierdut şi forturile ce le cuceriseră cu ocasiunea ultimului atac.

O telegramă din Londra spune, că atacul ce l'au început Japonesii la 19 Sept. şi care a durat până Lunī după amiadī, s'a sfîrşit, fără ca Japonesii sĕ fi putut dobêndi succese mai de sémă. Ruşii i-ar fi respins din tóte posiţiunile ce le ocupaseră, aşa încât Japonesii n'au putut sĕ ţină în puterea lor decât forturile 4, 5 şi 6.

„*Daily Express*“ primesce din *Tokio* scirea, că în Japonia se observă óre-care nerăbdare şi nemulţumire din causă, că Port Arthurul se ţine încă. Pressa din Tokio se întrébă diln'c, că ce face *Nogi*, de ce nu dobîndesce el nicī un succes? Răniţii japonesī reîntorşī de la Port-Arthur povestesc, că Ruşii apĕră cetatea cu furie adevĕrat sĕlbatică. Ei întrebuinţéză şi paprică în luptele piept la piept, aruncându-o în ochii atacatorilor. Raportele trimise despre efectul minelor rusescī, nu sunt esagerate. Ele au causat Japonesilor pierderī enorme. In timp de nópte Ruşii aşédă mine şi tot terenul pe care se póte umbla, îl sĕmĕnă cu dinamită. In lupta de la 26 Sept. pierderile Japonesilor au fost de 7000. Au cădut şi mulţī Ruşī.

— De câte-va dile se vorbesce mult despre *a doua armată ruséscă* sub conducerea generalului *Grippenberg*. Ţarul *Nicolae*, însoţit de marele duce Mihail *Alexandrovicī*, a plecat la Odessa şi Tirsapol, ca sĕ trécă în revistă trupele mobilisate şi menite pentru a forma a doua armată. Din *Basarabia* s'au mobilisat corpul de armată 8, sub conducerea generalului *Milov*, din care corp face parte divisiunea de infanterie 14 (Chişineu), divisiunea de infanterie 15 (Odessa) şi divisiunea de cavalerie 8 (Chişineu). Corpul de armată 8, dimpreună cu corpul de armată 6 siberian şi corpul de armată din Wladiwostok de sub conducerea generalului *Linevicī*, vor forma a doua armată manciuriană. Tot în acéstă armată vor intra alte corpurī din Europa, aşa că ea va numĕra peste *200,000* ómenī puşī sub comanda supremă a lui *Grippenberg*.

— Faţă cu aceste sforţărī marī ale Rusiei, nicī Japonia nu stă cu mânile în sîn. Un ordin al guvernului din Tokio dispune, ca timpul de serviciu al reservei sĕ se urce de la 5 la 10 anī, aşa că obligativitatea de serviciu a reserviştilor încetéză numai la etatea de 37 anī. Prin acéstă mesură Japonia câştigă un considerabil material de ómenī, putênd sĕ-şī sporéscă încă cu 200,000 armatele ce le are deja pe câmpul de rĕsboiŭ.

## SCIRILE DILEI.

— 18 Septemvrie v.

**Inmulţirea artileriei române.** In ministeriul român de rĕsboiŭ se pregătesce de present un nou proiect de lege, care are de scop înmulţirea regimentelor actuale de artilerie cu încă 5. In budgetul pentru anul 1905—1906 este prevĕdută suma necesară pentru crearea unui nou regiment de artilerie. Celelalte 4 se vor crea rênd pe rênd.

**Delegaţiunea congresuală** esmisă pentru causele pendente între mitropolia gr. or. română şi cea sêrbéscă, s'a întrunit alaltăerī în aula episcopéscă din Arad sub presidiul P. S. Sale episcopului Ioan I. *Papp*, presenţī fiind dintre membriī d-l Filaret *Musta* archimandrit şi vicar episcopesc în Caransebeş, Aug. *Hamsea* archimandrit şi egumen al mănăstiriī H.-Bodrog, d-l Ilie *Trăilă* director de bancă în Oraviţa şi d-l Petru *Truţa* adv. în Arad. D-niī Dr. Iosif *Gall* şi Zeno *Mocsonyi* de Foen şī au scusat absentarea. Delegaţiunea a ţinut două şedinţe. Agendele delegaţiuniī sunt deliberarea causelor pendente de despărţire ierarchică între Româniī gr. or. şi Sêrbī. La şedinţa de alaltăerī după amiadī, a luat parte şi comisiunea de jurisconsulţī compusă din d-niī Dr. Nicolae Oncu, Emanuil Ungureanu şi Nicolae Zigre din partea sinodului din Arad şi Coriolan Bredicean şi Dr. Ştefan Petrovicī din partea sinodului din Caransebeş.

**Representanţa opidului Haţeg**, a hotărît — scrie „Lib.“ — de curênd înfiinţarea unui fond de 10.000 cor., din care peste câţī-va anī sĕ se ridice şi în Haţeg un gimnasiu. Contra hotărîrei „patriotice“ care aşa dintr'una aruncă o sarcină aşa mare pe locuitoriī oraşului, (deşi au deja 20% arunc comunal!) au dat recurs bine motivat d-niī M. Bontescu, Dr. Suciu, Dr. Străiţariu, B. Popovicī, Dr. V. Bontescu, Dr. Radu şi tótă flórea inteligenţei române care nu mai doresce îngreunarea poporului cu noua sarcină, mai ales nesimţindu-se aicī o lipsă seriósă a unui nou cuib de maghiarisare, că dór ei au gimnasiī în Petroşenī şi în Orăştie, şi şcóle reale în Deva.

**Alegerea de protopop în tractul Cohalmului.** Ni-se scrie: Joi, în 16/29 Septemvrie a fost conchemat sinodul protopopesc electoral al tractului Cohalm pentru a alege nou protopop în locul pensionatului protopop Nicolau D. Mircea. — Alegerea nu s'a ţinut, de óre-ce comitetul protopopesc nu a candidat pe nicī unul dintre concurenţi, ér membriī sinodului protopopesc în marea lor majoritate nu s'au presentat la alegere. Asemenea au refusat a lua parte la alegere parochieniī din comuna centrală Cohalm, precum se dice, pentru că nu a fost admis la concurs candidatul lor.

**Serata teatrală**, ce va avé loc Duminecă în 9 Octomvrie n. în sala cea nouă de la hotel Central Nr. 1, promite a fi o sĕrbătóre artistică pentru publicul braşovean. Piesele se studiază sub îngrijirea d-lui Z. Bârsanu, care pentru prima óră, urmând chemării sale, apare într'un cerc de diletanţī puşī sub conducerea d-sale.

Programul seratei e următorul: *a)* „*Sleua mea*“, comedie într'un act, in prosă de Scribe, tradusă de Z. Persónele: D-l de Kerbenek, manufacturist, Hortansa fata lui, D-l de Paimpol, D-l de Eduard D Ancenis, nepotul d-lui Kerbenec, Yosseline, cameriera. *b)* „*Noptea de Octomvrie*“, de Alfred de Musset, trad de H. G. Lecca. Persónele: Poetul şi Musa. *c)* „*Steua*“, dramă într'un act, în versurī de André Gill şi Jean Richepin, trad de Radu D. Rosetti. Persónele: Sir Richard, Berta, Sam, George.

Preţurile: Fotel 3 cor. Locul I. 2 cor. Locul II 1 cor. 40 banī. Parter înalt 80 b. Galerie 1 cor. Entrèe parter 60 banī. Inceputul la 8 óre séra. Bilete se pot cumpĕra la libräria N. Ciurcu.

**Societatea de lectură a elevilor de la institutul ped. teol. din Arad** s'a constituit în şedinţa de la 15/28 Sept. 1904 sub presidiul Cuvioşiei Sale domnului director seminarial Roman R. Ciorogariu în modul următor: President Lazar Iacob teolog curs. III, secretar Petru Marşieu teolog curs II, notar Aurel Borlea pedagog curs IV, bibliotecar Miron Ciupa teolog curs II, cassar Nestor Blaga teolog curs I, controlor Petru Lupeş pedagog curs IV, archivar (vicebibliotecar) Iosif Stefan pedagog curs III. Comisiunea literară: Petru Popa (v.-president) teolog curs III, Aurel Ciorogariŭ teolog curs II, Octavian Albani teolog curs I, Teodor Mariş pedagog curs IV, Petru Raica pedagog curs III. Comisiunea musicală: Michail Cosma (v.-president) teolog curs III, Romul Popa teolog curs II, Sever Papp teolog curs I, Nicolau Bîr, pedagog curs IV, Iuliu Doboş pedagog curs III; comisiunea revisóră: Florian Goina teolog curs II, George Todan teolog curs I, Petru Toma pedagog curs III.

**O demonstraţiune contra Ţarului.** Din St.-Louis se telegrafeză, că numĕróse tablourī din secţiunea rusécă a esposiţiei, carī representau familia Ţarului Nicolae au fost rupte de pe păreţī şi sfârticate. S'a pornit cercetare contra făptuitorilor.

**Scarlatină în Orăştie.** In urma îmbolnăvirei mai multor copiī de şcólă, au fost închise şcóla de stat a fetiţelor, şcóla populară superióră săséscă şi românéscă, apoi gimnasiul inferior cu normele de la col. reformat din Orăştie, ér acum se aude că se va închide şi gimnasiul superior.

**La gimnasiul de stat din Sibiiu**, care precum scim e cercetat de numĕroşī elevī românī, s'au înscris în anul acesta 632 şcolarī, mai mulţī ca anul trecut. Maioritatea şcolarilor înscrişī sunt Românī.

**20 anī petrecuţī în somn.** Profesorul frances Dr. Lancercaux, istorisesce în revista medicală „Acad. de Med.“ un interesant cas de somn isteric. Pacienta, fiica unui tată alcoholist, a fost cuprinsă în etate de 22 anī, după o agitaţiune violentă sufletéscă, de un atac de nervī, după care a cădut într'un somn adênc nesimţitor. Starea acésta de somn, care din când în când era întreruptă de convulsiunī a durat 20 de anī. Intr'o di pacienta fiind cuprinsă de un nou atac de nervī, s'a trezit şi şī-a recâştigat consciinţa. Memoria îi era însĕ fórte slăbită şi nu-şī mai pute aduce de loc aminte de cele petrecute înainte de somnul, în care căduse. Puţine dile după deşteptarea ei, a murit în urma unei tuberculose de plumânī.

**Un tînĕr român** absolvent al unei academiī comerciale, cu serióse cunoscinţe de specialitate, doresce sĕ se angajeze în vre-o afacere comercială, industrială séu de bancă. Informaţiunī mai detailate se pot da la redacţiunea diarului nostru.

**Automobilele francese** au mare trecere în strĕinătate. Conform statisticei oficiilor vamale francese, s'au adus din Franţa în primele 8 lunī ale anului curent motóre în preţul de 49,476.000 francī. In aceeaşī periodă a anului 1903 s'au adus automobile francese în preţ de 36,476.000 fr., ér în 1902 în preţ de 19,891.000 fr.

## Afacerea şcólelor catolice din România.

Oficiosul „Indépendance Roumaine“ aduce în numĕrul sĕu de erī următorul comunicat în cestiunea procesului contra institutelor „Notre Dame de Sion“: Consiliul permanent al instrucţiunei publice a comunicat deja ministrului Haret părerea sa în afacerea acestor institute. Consiliul permanent este cu două voturī majoritate de părere: ca 1) Tóte trei institutele ale acestei congregaţiunī sĕ fie închise pe timp de un an. 2) Superiórelor şi actualul personal didactic al acestor şcolī sĕ se ia dreptul de instrucţiune şi 3) Ministrul instrucţiunei publice sĕ aibă mână liberă de a lua mĕsurile necesare faţă de tóte institutele confesionale şi private, care nu îndeplinesc în mod minuţios regulamentele şi legile în vigóre şi sĕ fie autorisat a dispune închiderea astorfel de institute.

„Independance Roumaine“ mai adauge, că este în puterea ministrului de a prelungi timpul, pentru carī se închid institutele, şi peste un an, în cas când institutele pedepsite nu vor satisface în timpul, pe cât au fost închise, îndatoririlor şi prescriptelor legale. Sentinţa — dice numita foie — va fi adusă la cunoscinţă publică în decurs de 3—4 dile. Ministrul Haret a avut alaltăerī în afacerea acésta o convorbire mai lungă cu d-l ministru Dim. Sturdza, care sosise din strĕinătate. Erī au fost primite superiórele în audienţă de ministrul instrucţiunei, care le-a comunicat părerile consiliului permanent al instrucţiunei publice.

*

O scire curiósă, care stă în legătură cu procesul institutelor catolice, sosesce din Galaţī şi e viu comentată de diarele din Regat. D-nii Basarabeanu, fraţii d-şórelor Bassarabeanu, carī au fost convertite la catolicism şi carī au fost şi interogate în decursul procesului, voind sĕ-şī visiteze surorile, acésta li-s'a refusat de către maicele institutului din Galaţī. Numai după lungī rugăminte, li-s'a dat voie sĕ vorbéscă cu una dintre surorile lor, care sta ascunsă după un paravan. Spre surprinderea fraţilor, sora lī-a declarat, că nu voesce sĕ vorbéscă cu dênşii şi a cerut sĕ fie daţī afară din institut. In urmă fraţii au fost daţī afară. Unele diare susţin chiar, că în institutul din Galaţī ar fi avut loc din acest prilegiŭ scene sgomotóse, chiar şi bătăi, cărora li-s'a pus capĕt prin poliţia chemată la faţa locului. Procurorul, pus în cunoscinţă de causă, a raportat ministrului de interne şi ministrului instrucţiunei publice cele întêmplate.

## Bibliografie.

„**Constituţiunea patriei**“, séu drepturile şi datorinţele cetăţenescī, *pentru şcólele poporale*, de Ioan F. *Negruţiu*. Ediţiunea III. îndreptată. Blaşiŭ 1904. Tipografia semin. archidiecesan. Preţul 36 banī.

„**Constituţiunea patriei**“, séu drepturile şi datorinţele cetăţenescī, *pentru şcólele civile*, institutele pedagogice, pentru învĕţătorī şi privaţī, de Ioan F. *Negruţiu*. Ediţiunea III, îndreptată şi amplificată. Blaşiŭ 1904. Tipogr. semin. archid. Preţul 1 corónă.

Amêndouĕ aceste cărţī sunt aprobate de Prea ven. consistor metropolitan.

A apărut „**Luceafĕrul**“ nr. 17 de la 1 Sept. st. v. cu următorul sumar: Sara (poesie) de Nic. Otavă; Adunarea teatrului la Brad, de H., Flórea de Jedo şi incendiul în Japonia, de Otilia de Cosmuţa; Solus ero (poesie) de Oct. Goga; Pax de Simin; Pe mal, de I. Agârbiceanu; Cântec (poesie) N. Otavă; Cronicī şi notiţe; Cărţī şi reviste. Ilustraţiunī.

„**Foaia şcolastică**“ nr. 14 de la 15 Septemvrie are următorul sumar: 1) Atavismul de Al. Ciura. 2) Serbarea culturală a poporului românesc la Putna de V. Gr. Borgovanu. 3) Noua ortografie românéscă (cu rugămintea adresată învĕţătorilor şi tuturor cetitorilor de a urma de aci înainte singur ortografia stabilită de Academia română). 4) Escursiunea şcólei din Berezenī. 5) Increstărī de I. Isaic. 6) O scrisóre întârdiată.

## ULTIME SCIRI.

**Petersburg**, 30 Septemvrie. Oficiosul „*Journal de Petersburg*“ publică un articol, prin care se protestéză contra convenţiei anglo-tibetane şi se declară, că Rusia nu va recunósce nicī-odată acéstă convenţie.

**Berlin**, 30 Septemvrie. „*Lokalanzeiger*“ anunţă, că după scirī rĕspândite în Mukden, lupta cea mare se va da la *Hanciöling*, pe care Ruşii îl fortifică straşnic.

**Cifu**, 30 Septemvrie. Japonesii bombardeză necontenit Port-Arthurul şi flota rusécă din port, a căreī stare e fórte critică, Japonesii operéză cu mare precauţiune, de óre-ce se tem de minele rusescī.

**Londra**, 30 Septemvrie. De la comandantul flotei italiene din Asia orientală a sosit scirea la Roma, că vasele rusescī din Port-Arthur au eşit în largul mării, dér cu marī pierderī au fost silite sĕ se retragă în port.

**Paris**, 30 Septemvrie. „Matin“ primesce din Petersburg scirea, că locţiitorul *Alexiew* a fost rechemat din Manciuria sub pretextul de a raporta personal Ţarului asupra situaţiunei.

**Londra**, 30 Septemvrie. Din *Sanghai* i-se telegrafiéză diarului „Daily Telegraph“, că Japonesii se pregătesc a ataca în Octomvrie insula Sachalin. In Manciuria se trimit necontenit trupe. Japonesii sufer mult de bóla *beriberi* care se dice, că seceră mai multe victime decât rĕsboiul. Divisiunea a 11-a a fost aprópe total distrusă de acéstă bólă şi de alte pierderī.

**Berlin**, 30 Septemvrie. Din Petersburg se anunţă, că în faţa portului din Cifu au apărut trei crucişătóre japonese trimise de *Togo*, cu scop ca sĕ isoleze ast-fel total Port-Arthurul de lumea din afară.



Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

„ALBINA“ institut de credit şi de economiĭ, în Sibiiu.

# A VIII-a tragere la sorțĭ publică

a scrisurilor fonciare de 5% ale Institutului de credit şi de economiĭ ALBINA a urmat în 27 Septembre 1904 în presenţa Domnului notar public reg. Gavril Zágoni şi a doi membri din direcţiune şi doi membri ai comitetului de supraveghiare al institutului.

S'au tras, în valóre totală de Corone 258,000, următoriĭ numerĭ:

à 500 Corone: Nr. 4, 17, 24, 61, 68, 89, 101. 102, 145, 146, 152, 156, 159, 176, 202, 212, 217, 220, 245, 250, 272, 276 293, 297, 307, 308, 327, 331, 351, 352, 395, 402, 416, 427, 434, 436, 440, 451.

à 1000 Corone: Nr. 7, 13, 46, 57, 59, 61, 68, 83, 93, 109, 118. 169, 182, 195, 196, 204, 262, 264. 273, 276. 283, 290, 310, 312, 315, 342, 345, 362, 375, 377, 383, 392, 405, 426, 428, 429, 448, 456, 473, 477, 485, 507, 510, 535, 547, 561, 564, 577, 595.

à 2000 Corone: Nr. 12, 36, 37, 46, 66, 67, 76, 88, 98, 110, 118, 133, 135, 155, 174, 179, 240, 266, 305, 324, 326, 334. 341, 368, 414, 416, 418, 460, 478, 489, 492, 503, 507, 509, 519, 578, 580, 595. 605, 619, 620, 670, 677, 689, 719, 720, 730, 757, 762, 782 816, 820, 830, 832, 852, 867, 883, 893, 929, 938, 954, 956, 995, 996, 1024, 1037, 1051, 1089, 1095, 1118, 1132, 1161, 1162, 1192, 1209, 1230, 1239, 1250, 1252, 1258, 1262, 1295, 1351, 1371, 1380. 1392, 1409, 1418, 1420. 1430, 1445, 1448, 1449, 1487, 1592.

Cu începere dela 1 Aprilie 1905 aceste scrisurĭ fonciare se rĕscumpĕră la *cassa institutului în Sibiiu*, la *Filiala sa în Braşov*, la *Wechselstuben-Actien-Gesellschaft „Mercur“*, şi la *Wiener Filiale der Zivnostenská banka pro Cechy a Moravu în Viena*; la *Ungarische Escompte- und Wechsler-Bank* şi la *Pester ungarische Commercial-Bank în Budapesta*, precum şi la *Filiale der k. k priv. oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe in Triest*, în întréga valóre nominală împreună cu interesele curente; însĕ se pot rĕscumpăra şi mai nainte orĭ-când prin escomptare, séu se pot schimba cu alte scrisurĭ fonciare, după cursul ḑilei.

Cu 1 Aprilie 1905 încétă interesele lor mai departe şi cuponii de interese scadenţi mai târḑiu, dacă la presentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare eşite la sorţĭ la tragerile de mai 'nainte nu s'au presentat încă pentru rĕscumpĕrare următórele:

à 500 Coróne: Nr. 329.
à 1000 Coróne: Nr. 67, 108, 285 418.
à 2000 Coróne: Nr. 24, 94.

Sibiiu, în 27 Septembre 1994.

**Direcţiunea.**

## Anunţ de licitaţie.

In 17 şi 18 Octombrie st n. a. c. se va vinde cu licitaţie în localul cassei de Zălóge, dela órele 8—11 a m. şi dela 2—4 óre p. m. obiectele amanetate în luna lui August şi Septembrie 1903, până inclusive cu nr. 14273 —1903, a căror termin a espirat şi nu s'au rescumpĕrat

Obiectele carĭ se vor vinde sunt: Giuvaericale, Ciasornice de aur şi argint şi alte scule de aramă, Cióie, Cositor, flanele, haine bărbătescĭ şi femeiescĭ, Cisme, ghete şi altele.

Vênḑarea se face cu banĭ gata.

Rĕscumpĕrarea séu înoirea amanetelor se póte face numai cu o ḑi înainte de licitaţie.

În ḑiua vênḑăriĭ cu licitaţie nu se permite nicĭ într'un chip a prelungi amanetarea.

Brassó, 22 Septembrie 1904.

*Oficiul cassei de amanete din Braşov.*

1—3.(1442)